

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 80/2026-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní sp. zn. 51Em/1/2025 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 51Em/1/2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Pezinok **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 51Em/1/2025 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je povinný** zaplatiť Okresný súd Pezinok do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Pezinok **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov a zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie 8 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyjadrenia okresného súdu z 30. januára 2026 vyplýva, že sťažovateľ podal 12. februára 2025 na Mestskom súde Bratislava II (ďalej len „mestský súd“) návrh na výkon rozhodnutia vo veci výchovy maloletých, a to uznesenia Okresného súdu Bratislava II zo 16. mája 2018 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/336/2016 zo 6. septembra 2016, ktorými bol upravený styk sťažovateľa ako otca s jeho maloletou dcérou.

3. Uznesením zo 14. februára 2025 bol mestským súdom ustanovený kolízny opatrovník, proti ktorému sťažovateľ podal 21. mája 2025 sťažnosť. Uznesením mestského súdu z 28. mája 2025 bola táto sťažnosť zamietnutá. Dňa 4. júna 2025 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že vec bude postúpená okresnému súdu z dôvodu zmeny bydliska povinnej (matky) a maloletej. Návrh sťažovateľa bol postúpený na okresný súd 26. júna 2025. Dňa 18. augusta 2025 bola mestskému súdu zo strany okresného súdu zaslaná žiadosť o zapožičanie spisu v lehote 10 dní.

4. Sťažovateľ uvádza, že od zaslania uvedenej žiadosti súd vo veci nijako nekonal a vo veci neboli vykonané žiadne ďalšie kroky. Z elektronického súdneho spisu dokonca nevyplýva, či ku dňu podania ústavnej sťažnosti (20. január 2026) vôbec došlo k zapožičaniu predmetného spisu v zmysle uvedenej žiadosti okresného súdu.

5. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 80/2026-18 z 11. februára 2026 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namieta postup zákonného sudcu, ktorý vo veci nekoná vôbec, a to aj napriek tomu, že ide o konanie, ktorému má venovať mimoriadnu starostlivosť, keďže ide o rozhodovanie vo veciach maloletých. Vzhľadom na predmet sporu je požiadavka rýchlosti konania o to dôležitejšia, pretože je potrebné, aby orgán verejnej moci konal so zreteľom na čo najrýchlejšie odstránenie právnej neistoty a uprednostnil najlepší záujem dieťaťa. Ide pritom o konanie, ktoré predstavuje bežnú agendu všeobecných súdov. Nečinnosť okresného súdu sťažovateľ považuje za neprijateľnú o to viac, keď styk s maloletou dcérou prebieha len výnimočne v časovom rozsahu len niekoľko hodín, a teda nie tak, ako mu to právoplatné rozhodnutie súdu umožňuje.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

7. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že 30. januára 2026 bol vo veci ustanovený kolízny opatrovník, ktorý bol vyzvaný na vyjadrenie sa k návrhu a na vykonanie pohovoru s maloletou. Termín pojednávania je nariadený na 27. apríl 2026. Žiadaný spis z mestského súdu mu dosiaľ nebol doručený, pričom 30. januára 2026 bola v tejto veci zaslaná mestskému súdu urgencia. Ďalej uviedol, že predmet konania je vec patriaca do štandardnej agendy

všeobecného súdu a je priemerne skutkovo a právne zložitá. Presun veci z mestského súdu neprispel k rýchlemu vybaveniu veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, III. ÚS 695/2025).

10. Predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je výkon právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktorým bol upravený styk sťažovateľa s jeho maloletou dcérou v tam vymedzenom rozsahu, ktoré sa začalo na návrh sťažovateľa na základe jeho tvrdenia, že povinná (matka) odmieta plniť súdom stanovenú povinnosť a umožniť mu s ňou kontakt. Je nevyhnutné poznamenať, že ide o prednostnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. V prerokovanej veci ide o osobitný druh konania, v ktorom zákon (Civilný mimosporový poriadok) striktno predpisuje, ako súd musí vo veci postupovať. Navyše je nevyhnutné, aby súd konal so zvláštnou naliehavosťou vzhľadom na prípadné dôsledky, aké nadmerná dĺžka konania môže mať vo vzájomných vzťahoch detí a ich rodičov.

11. Pokiaľ ide o hľadisko skutkovej zložitosti veci, pri tomto druhu konania je potrebné pripustiť určitý stupeň náročnosti v súvislosti s potrebou dokazovania týkajúceho sa otázky dodržiavania povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia o úprave styku s maloletou. Práve z dôvodu nevyhnutnosti zistiť, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu, o ktorého výkon ide, môže byť takéto konanie v zásade skutkovo zložitejšie, keďže aj v dôsledku princípov materiálnej pravdy a vyšetrovacieho princípu, ktoré sa uplatňujú v civilných mimosporových konaniach, sa kladú zvýšené nároky na vo veci konajúci všeobecný súd v kontexte jeho povinnosti zisťovať skutočný stav veci, nielen skutkový, teda účastníkmi tvrdený (čl. 6 základných princípov Civilného mimosporového poriadku).

12. Ústavný súd pri posudzovaní prvého kritéria prihliadol aj na význam predmetu konania pre sťažovateľa. Vzhľadom na svoju povahu má pre sťažovateľa nepochybne mimoriadny význam, keďže jeho výsledok má podstatný vplyv na možnosť riadneho výkonu jeho rodičovských práv a povinností.

13. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd vychádzal z chronológie napadnutého konania, pričom nezistil, že by sťažovateľ svojím správaním prispel k jeho doterajšej dĺžke. Vzhľadom na nie príliš promptný postup okresného súdu sťažovateľ doručil 18. decembra 2025 okresnému súdu sťažnosť na prietahy, ktorá však ostala bez odozvy.

14. Napokon ústavný súd pristúpil k posúdeniu postupu okresného súdu. Napadnuté konanie začalo 12. februára 2025 podaním návrhu na výkon rozhodnutia miestne príslušnému mestskému súdu. Z dôvodu zmeny bydliska matky a maloletej dcéry sťažovateľa mestský súd postúpil vec okresnému súdu 26. júna 2025. Tým sa objektívne predĺžila celková doba konania, čo však nemožno pripísať na vrub okresnému súdu. Z chronológie napadnutého konania pred okresným súdom vyplýva, že okrem žiadosti okresného súdu z 18. augusta 2025 adresovanej mestskému súdu pre zapožičanie spisu bol od 26. júna 2025 prakticky nečinný až do 30. januára 2026, keď ustanovil kolízneho opatrovníka maloletej. Toho istého dňa bola zaslaná mestskému súdu urgencia, keďže spis mu dosiaľ nebol zapožičaný a vo veci bol nariadený termín pojednávania na 27. apríl 2026.

15. Z uvedeného bez ďalšieho vyplýva, že takýto postup nie je v súlade s požiadavkou promptného vykonávania procesných úkonov v konaní s privilegovaným charakterom. Skutočnosť, že okresný súd až po viac ako siedmich mesiacoch nečinnosti ešte len pristúpil k ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletej, nemôže byť už samo osebe ústavne akceptovateľné a zlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere pripomína, že ustanovenie § 377 Civilného mimosporového poriadku ustanovuje 6-mesačnú lehotu na rozhodnutie o nariadení výkonu rozhodnutia alebo o jeho zamietnutí, ktorá plynie od začatia konania. V sťažovateľovej veci je zrejmé, že táto lehota nebola zo strany okresného súdu dodržaná, a to z dôvodu jeho úplnej nečinnosti v dĺžke 7 mesiacov. Možno dodať, že citovaným ustanovením sa sleduje záujem odstrániť stav právnej neistoty týkajúcej sa výkonu rozhodnutia čo najskôr. Preto je žiaduce, aby súdy postupovali bez zbytočného odkladu, k čomu v sťažovateľovej veci nedošlo.

16. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023).

19. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom, na obdobie nečinnosti v konaní s privilegovaným charakterom a jeho význam pre sťažovateľa. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie 1 500 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť, a to v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VI. Trovy konania

20. Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3) vznikol sťažovateľovi nárok na náhradu trov za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v sume 1 014,41 eur vrátane 23 % DPH, keďže právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

21. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa označeného v záhlaví tohto nálezu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

**Peter Molnár
predseda senátu**